

การใช้โซเชียลมีเดียกับการจัดการเรียนการสอน: เฟสบุคกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

วรรณชร ไชยเดช และ ก้องกาญจน์ วชิรพจน์. Proceedings การประชุมวิชาการระดับชาติ เปิดโลกกว้างทางปัญญา วิชาศึกษาทั่วไป - GEN Conference 2014 Open World (หน้า 213 – 225). 19 มิถุนายน, กรุงเทพฯ: โรงแรมมิราเคิลแกรนด์. 2557.

บทความฉบับสมบูรณ์ตีพิมพ์ใน วรรณชร ไชยเดช และ ก้องกาญจน์ วชิรพจน์. (2557). การใช้โซเชียลมีเดียกับการจัดการเรียนการสอน: เฟสบุคกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา. Proceedings การประชุมวิชาการระดับชาติ เปิดโลกกว้างทางปัญญา วิชาศึกษาทั่วไป - GEN Conference 2014 Open World (หน้า 213 – 225). 19 มิถุนายน, กรุงเทพฯ: โรงแรมมิราเคิลแกรนด์.

การใช้โซเชียลมีเดียกับการจัดการเรียนการสอน: เฟสบุคกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

Using Social Media in Teaching and Learning: Facebook and Student Learning Motivation

วรรณชร ไชยเดช^{1*} ก้องกาญจน์ วชิรพจน์^{2*}

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟสบุคสำหรับสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการใช้เฟสบุค สุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จากคณะต่าง ๆ ที่เรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่มีการกำหนดให้มีการใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในรายวิชา โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 299 คน ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้เวลาระหว่าง 30 นาที – 1 ชั่วโมงต่อวัน ในการใช้งานเฟสบุคเพื่อการเรียนรู้ โดยอุปกรณ์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อส่วนใหญ่คือ โน้ตบุค และกิจกรรมที่ทำมากที่สุดคือ การใช้เฟสบุคในการดาวน์โหลดเอกสารประกอบการสอน ขณะเดียวกัน เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้

^{1*} นักพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

^{2*} อาจารย์ประจำ สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ของนักศึกษาที่เกิดจากการใช้เฟสบุค ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแล้วพบว่า มี 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพล ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) บทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษานบนเฟสบุค ($\beta = .196, p < .001$) 2) ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษา ($\beta = .293, p < .000$) และ 3) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุคเพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษา ($\beta = .237, p < .000$) ซึ่งสามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปประยุกต์ใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ต่อไป

คำสำคัญ: โซเชียลมีเดีย เฟสบุค แรงจูงใจในการเรียนรู้

^{1*} นักพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

^{2*} อาจารย์ประจำ สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Using Social Media in Teaching and Learning: Facebook and Student Learning Motivation

Wannachorn Chaidet^{1*} Kongkarn Vachirapanang^{2*}

Abstract

This study aims to 1) study the use of the Facebook as a social media for supporting student learning, and 2) analyze factors that influence student learning motivation using the use of Facebook. Online surveys were collected from 299 students of the various faculties, who enrolled in the general education courses of King Mongkut's University of Technology Thonburi, KMUTT. All samples had determined using Facebook to support learning in such courses. The results showed that most samples took between 30 minutes to 1 hour per day to use facebook for the purpose of learning. Most of them connect via notebook to download lecture notes and related documents. Meanwhile, the results of the analysis of the factors that influence motivation in student learning the use of Facebook by using multiple regression analysis found that there are three factors that influence positively significant at 0.05 level, include: 1) the role of the teacher facilitation through interaction with students via Facebook, ($\beta = .196$, $p < .001$), 2) interaction among students via Facebook ($\beta = .293$, $p < .000$), and 3) the perceived of usefulness of the using Facebook to the students learning ($\beta = .237$, $p < .000$). The results of this study can lead to the adoption of social media applying to support learning effectively in the future.

Key words: Social media, Facebook, Learning motivation

^{1*} Learning Developer, General Education Office, School of Liberal Arts,
King Mongkut's University of Technology Thonburi

^{2*} Lecturer, Social Sciences and Humanities Department, School of Liberal Arts,
King Mongkut's University of Technology Thonburi

บทนำ

รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือสนับสนุนออนไลน์กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น และกำลังเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในกระบวนการเรียนการสอน (Williams, 2009) ซึ่งเฟสบุคเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนรู้เนื่องจากเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้ทั่วโลกเป็นจำนวนมาก (Sedghi, 2014) โดยผู้สอนอาจสร้างกลุ่มในการพูดคุยเกี่ยวกับแผนการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสารกับผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำกิจกรรมในรายวิชา โดยการเพิ่มลิงค์ รูปภาพ วิดีโอ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (Lau & Lam, 2012) ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับระดับอุดมศึกษานั้น มีทั้งการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เฟสบุคในการเรียนการสอน (Pérez, Araiza and Doerfer, 2013; อาฟิพี และคณะ, 2555) รูปแบบการใช้งานเฟสบุคที่เหมาะสมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน (Pérez et al. 2013; Ventura & Quero, 2013) ตลอดจนการเปรียบเทียบศักยภาพระหว่างกลุ่มเรียนที่ใช้และไม่ใช้เฟสบุคในการจัดการเรียนการสอน (Jong, Lai, Hsia et al., 2014)

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ยังไม่พบว่าม้งานวิจัยที่สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งานเฟสบุค กับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาเท่าใดและชัดเจนนัก เนื่องจากว่าแรงจูงใจในการเรียนรู้ถือเป็นจุดตั้งต้นและมีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในกระบวนการเรียนการสอนอย่างยิ่ง (Mccombs & Whisler ถูกกล่าวถึงใน McCombs, 2000) จากข้อสังเกตดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการใช้เฟสบุคเข้ามาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษานั้น มีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟสบุค สำหรับสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการใช้เฟสบุค

แรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

แรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา (Student Learning Motivation, SLM) เกิดขึ้นได้จากการที่ผู้เรียนมีความปรารถนาในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน โดยอาจกล่าวได้ว่าแรงจูงใจในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (Mccombs & Whisler, ถูกกล่าวถึงใน McCombs, 2000) อย่างไรก็ตามการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การอภิปรายในชั้นเรียน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ การทำงานกลุ่มและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีส่วนช่วยในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Pascarella and Terenzini, กล่าวถึงในLam, 2012) ซึ่งเมื่อบริบทของสังคมและรูปแบบการใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีความพยายามที่จะใช้เครื่องมือต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในห้องเรียนปกติแบบออฟไลน์ และสื่อออนไลน์

บทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์
การใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้นั้น ทั้งอาจารย์และนักศึกษาล้วนมีบทบาทสำคัญทั้งสิ้น โดยพบว่าแรงจูงใจในการเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจารย์แสดงบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา (Teacher Facilitation, TF) ผ่านเฟสบุคด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบกิจกรรมที่สำคัญอันประกอบด้วย การที่อาจารย์เป็นผู้มี

บทบาทสำคัญที่จะเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ กับนักศึกษา (Bower, 2001) เพื่อช่วยแนะนำหรือชี้ทางว่าแหล่งการเรียนรู้ที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษามีอยู่ที่ใดบ้าง เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันการพยายามช่วยระบุปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา การให้คำปรึกษาในด้านการเรียนของอาจารย์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างเฟสบุคก็สามารถช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาได้เช่นกัน (Mazza & Dimitrova, 2004) ซึ่งจุดเด่นสำคัญของการใช้งานเฟสบุคก็คือ การที่อาจารย์และนักศึกษาสามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สอบถามสิ่งที่สงสัย ตลอดจนให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ได้ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา (Sun, Tsai, Finger et al., 2008) จากงานวิจัยที่ผ่านมาข้างต้นนี้จึงสามารถกำหนดเป็นสมมติฐานที่ 1 ได้คือ

สมมติฐานที่ 1 (H1) บทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษบนเฟสบุค มีอิทธิพลในทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษา

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal, IN) ที่เกิดขึ้นในเฟสบุคมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Lau and Lam 2012) ซึ่งเกิดจากกระบวนการที่คนในกลุ่มเกิดปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร แนวคิดซึ่งกันและกันในกลุ่มของผู้เรียน (Special and Li-Barber 2012) รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Mazer, Murphy and Simonds 2007) ย่อมส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ (Lau and Lam 2012)

สมมติฐานที่ 2 (H2) ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษา มีอิทธิพลในทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

นอกเหนือจาก 2 ปัจจัยหลักข้างต้นแล้ว ยังพบว่านักวิจัยบางส่วนได้มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีมาเชื่อมโยงกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์นั้นถือเป็นเทคโนโลยีใหม่ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลักอีก 2 ปัจจัยประกอบด้วย การรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเทคโนโลยี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุคเพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษา

เดวิสและคณะ (Davis, Bagozzi and Warshaw 1989) ได้ให้คำนิยามถึงการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness, PU) ว่าหมายถึง การรับรู้ถึงประสิทธิภาพของบุคคลที่ดีขึ้นจากการใช้งานระบบ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยฉบับใดที่ทำการศึกษาดิทธิพลของการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งานเทคโนโลยีหรือ เฟสบุคที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพียงแต่มักนิยมใช้ในการหาอิทธิพลที่มีต่อทัศนคติหรือเจตคติที่มีต่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งในมุมมองของผู้วิจัย คาดการณ์ว่า การที่นักศึกษาได้รับรู้ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้งาน น่าจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการใช้งาน และการเรียนรู้ตามไปด้วย จึงได้กำหนดสมมติฐานที่ 3 ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 (H3) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุคเพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษา มีอิทธิพลในทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา

เดวิสและคณะ (Davis et al. 1989) ได้กำหนดคำนิยามของการรับรู้ถึงความง่ายของการใช้งาน (Perceived Ease of Use, PEOU) ว่าหมายถึง การรับรู้ถึงการใช้งานระบบโดยไม่ต้องใช้ความพยายามทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากความง่ายในการใช้งานเทคโนโลยี, ความง่ายในการเรียนรู้การใช้งานของเทคโนโลยี, และความสามารถในการทำความเข้าใจกับระบบการทำงานของเทคโนโลยีด้วยตัวผู้ใช้เอง (Mazman and Usluel 2010) ผู้วิจัยจึงได้ลองนำปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายเข้ามาพิจารณาด้วย โดยกำหนดเป็นสมมติฐานที่ 4 ดังนี้

สมมติฐานที่ 4 (H4) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา มีอิทธิพลในทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้การศึกษาคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาศึกษาทั่วไป ประจำภาคการศึกษาที่ 2/2556 และกำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จากคณะต่าง ๆ ที่เรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยทำการสุ่ม 2 ครั้ง 1) ทำการสุ่มกลุ่มการเรียนรู้ที่มีการกำหนดให้มีการใช้งานกลุ่มเฟสบุคของรายวิชา และ 2) สุ่มนักศึกษาอย่างง่ายในกลุ่ม มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 299 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศชาย จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 62 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 61 โดยร้อยละ 50 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ดังแสดงในตารางที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบ 5 ระดับตามแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง 35 คน มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.919 จากนั้นได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ส่งให้นักศึกษาที่ถูกรandom อย่างง่าย โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล 1 สัปดาห์

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	185	62.0
หญิง	114	38.0
รวม	299	100.0
คณะ		
วิศวกรรมศาสตร์	182	61.0
วิทยาศาสตร์	50	17.0
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	55	18.0
เทคโนโลยีสารสนเทศ	12	4.0
รวม	299	100.0
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	60	20.0
ชั้นปีที่ 2	7	2.0
ชั้นปีที่ 3	81	27.0
ชั้นปีที่ 4	149	50.0
สูงกว่า ชั้นปีที่ 4	2	1.0
รวม	299	100.0

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟสบุค และ 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการใช้เฟสบุค โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟสบุค

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊คเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ในมิติของระยะเวลาโดยเฉลี่ยต่อวัน และอุปกรณ์หลักที่ใช้งาน ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 2 - 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาเฉลี่ยต่อวัน ในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้

ระยะเวลาเฉลี่ย (ต่อวัน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 นาที	8	2.7
ระหว่าง 5 - 10 นาที	16	5.4
ระหว่าง 10 - 15 นาที	30	10.0
ระหว่าง 15 - 20 นาที	30	10.0
ระหว่าง 20 - 25 นาที	17	5.7
ระหว่าง 25 - 30 นาที	41	13.7
ระหว่าง 30 นาที - 1 ชั่วโมง	63	21.1
ระหว่าง 1 - 1.30 ชั่วโมง	26	8.7
ระหว่าง 1.30 - 2 ชั่วโมง	19	6.4
ระหว่าง 2 - 2.30 ชั่วโมง	17	5.7
ระหว่าง 2.30 - 3 ชั่วโมง	10	3.3
ระหว่าง 3 - 3.30 ชั่วโมง	6	2.0
ระหว่าง 3.30 - 4 ชั่วโมง	4	1.3
มากกว่า 4 ชั่วโมง ขึ้นไป	12	4.0
รวม	299	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ใช้เวลาเฉลี่ยในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้ ระหว่าง 30 นาที - 1 ชั่วโมง ต่อวัน โดยคิดเป็นร้อยละ 21.10 รองลงมาคือระหว่าง 25 - 30 นาทีต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 13.7 และรองลงมาเท่ากัน 2 ช่วงเวลาคือ ระหว่าง 10 - 15 นาทีต่อวัน และระหว่าง 15 - 20 นาทีต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 10.0 เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 3 แสดงอุปกรณ์หลักในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้

อุปกรณ์ที่ใช้งาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โน้ตบุ๊ค	152	51.0
โทรศัพท์มือถือ	60	20.0
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะส่วนตัว	60	20.0
แท็บเล็ต	19	6.0
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะของ	8	3.0

อุปกรณ์ที่ใช้งาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัย		
รวม	299	100

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ใช้โน้ตบุ๊ค เป็นอุปกรณ์หลักในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้ โดยคิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมาคือโทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.0 เท่ากัน และรองลงมาคือแท็บเล็ต คิดเป็นร้อยละ 6.0

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างใช้เฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้ โดยให้เลือกตอบได้หลายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4 ซึ่งพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทำมากที่สุดคือ การใช้เฟสบุ๊คในการดาวน์โหลดเอกสารประกอบการสอน จำนวน 261 คน ลำดับถัดมาคือการใช้เฟสบุ๊คในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ข้องกับการเรียน กับเพื่อน หรืออาจารย์ จำนวน 247 คน และรองลงมาคือ การใช้เฟสบุ๊คในการสอบถามข่าวสาร / ข่าวประกาศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของวิชา จำนวน 235 คน

ตารางที่ 4 แสดงกิจกรรมการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้

กิจกรรม	จำนวน (คน)
1) ใช้ในการดาวน์โหลดเอกสารประกอบการสอน	261
2) ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ข้องกับการเรียน กับเพื่อน หรืออาจารย์	247
3) การสอบถามข่าวสาร / ข่าวประกาศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของวิชา	235
4) ใช้ในการอัปโหลด / แชร์ เอกสารประกอบการสอน หรือไฟล์งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	230
5) สอบถามปัญหา หรือ ข้อเสนอแนะจากการเรียนกับเพื่อน	227

กิจกรรม	จำนวน (คน)
1) ใช้ในการดาวน์โหลดเอกสารประกอบการสอน	261
6) สอบถามปัญหา หรือ ข้อเสนอแนะจากการเรียนกับอาจารย์	155
7) การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน (เช่น การทำรายงาน การทำกิจกรรม เป็นต้น)	139
8) ขอคำปรึกษาในด้านอื่น ๆ จากอาจารย์ที่ปรึกษา (เช่นการใช้ชีวิต การเรียนต่อ เป็นต้น)	86

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาจากการใช้เฟสบุคการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัวระหว่าง 3.88 (SD 0.84) – 4.24 (SD 0.74) ซึ่งจากการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าครอนบัก อัลฟา รายปัจจัยพบว่ามีค่าระหว่าง 0.709 – 0.898 ซึ่งพบว่ามีค่าสูงกว่า 0.70 ตามที่กำหนด (Nunnally 1978)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าครอนบัก อัลฟา

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ครอนบัก อัลฟา
TF	3.88	0.84	0.817
IN	3.94	0.77	0.797
PU	3.99	0.81	0.709
PEOU	4.24	0.74	0.871
TF	3.90	0.79	0.898

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Collinearity)

จากการพิจารณาค่าสถิติเบื้องต้น พบว่ามีค่า Tolerance ระหว่าง 0.471 – 0.589 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.2 และมีค่า VIF ระหว่าง 1.669 – 1.932 ซึ่งต่ำกว่า 4.0 ประกอบกับค่า Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 (กัลยา 2556) จึงสามารถสรุปได้ว่าไม่พบ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ใด ๆ ดังนั้นชุดข้อมูลนี้ มีข้อตกลงเบื้องต้นเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ (Pearson Correlation Analysis)

ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์พบว่าปัจจัยที่มีค่าความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนรู้สูงสุดคือ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษา ($r=.557, p < 0.001$) รองลงมาคือ การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุคเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ($r=.542, p < 0.001$), บทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษบนเฟสบุค ($r=.540, p < 0.001$) และท้ายสุดคือ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุคเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ($r=.438, p < 0.001$)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติของปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 6 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และสามารถใช้ในการพยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนรู้ มีจำนวน 3 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) บทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษบนเฟสบุค ($\beta = .196, p < .001$) 2) ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษา ($\beta = .293, p < .000$) และ 3) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุคเพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษา ($\beta = .237, p < .000$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน H1, H2 และ H3

ขณะเดียวกัน พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา ($\beta = .092, p = .112$) ไม่มีอิทธิพลทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ จึงปฏิเสธสมมติฐาน H4

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้เฟสบุค

Virable	b	SE	β	t
(Constant)	1.169			1.558
TF	.115	.036	.196	3.226*
IN	.436	.085	.293	5.134*
PU	.260	.070	.237	3.719*
PEOU	.076	.048	.092	1.595

R=.662, R²=.438, Adj. R²=.430

Note: *p-value < .001

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Regression	580.643	4	145.161	57.118*
Residual	746.267	294	2.538	
Total	1326.910	298		

Note: *p-value < .001

ทั้งนี้ จากข้อมูลข้างต้น สามารถสร้างสมการเพื่อพยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนรู้จากการใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ได้ดังนี้

$$\text{แรงจูงใจในการเรียนรู้} = 1.169 + 0.115 \text{TF} + 0.436 \text{IN} + 0.260 \text{PU}$$

โดยปัจจัยทั้ง 3 ด้านข้างต้นนั้น สามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนรู้ (Adj.R²) ได้ร้อยละ 43.0

อภิปรายผลการศึกษา

พฤติกรรมการใช้งานเฟสบุคเพื่อการเรียนรู้

จากการศึกษาพฤติกรรมในมิติเวลาของการใช้งานนั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 24.1 ใช้เวลามากกว่า 6 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน ในกรณีการใช้งานสำหรับกรณีทั่ว ๆ ไป ในขณะที่การใช้งานเฟสบุคเพื่อการเรียนรู้นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 21.1 ใช้เวลาระหว่าง 30 - 1 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งคิดเป็นประมาณการสัดส่วน การใช้งานเฟสบุคเพื่อกรณีทั่ว ๆ ไป ต่อ การใช้งานเพื่อการเรียนรู้ เท่ากับ 1 : 0.08 ซึ่งเมื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมทำให้ทราบว่า การที่ระยะเวลารวมของการใช้งานเฟสบุคเพื่อการเรียนรู้ไม่สูงมากนัก อาจมาจากการที่

นักศึกษามีเป้าหมายในการใช้งานอย่างชัดเจน เช่น การใช้งานเพื่อฝากข้อความหรือคำถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ หลังจากนั้นจะตรวจสอบเป็นระยะว่า ได้รับคำตอบเป็นที่เรียบร้อยแล้วหรือยัง ในขณะที่กลุ่มที่ใช้เวลาในการใช้งานเฟสบุคเพื่อการเรียนรู้จำนวนมาก ส่วนมากจะใช้เฟสบุคในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ซึ่งเฟสบุคเป็นเพียงต้นทางในการค้นหาเพื่อเชื่อมต่อไปยังแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ขณะที่ในมิติประเภทของเครื่องมือที่ใช้เชื่อมต่อกับเฟสบุคนั้นพบว่ามีความแตกต่างกันในจุดประสงค์ของการใช้งานโดยพบว่า เมื่อต้องการใช้งานในกรณีทั่วไปกลุ่มตัวอย่างจะเชื่อมต่อด้วยโทรศัพท์มือถือ แต่หากต้องการใช้งานเพื่อการเรียนรู้นั้นจะเชื่อมต่อด้วยโน้ตบุคเป็นหลัก อย่างไรก็ตามสังเกตได้ว่า แม้จะมีความแตกต่าง แต่ทั้งโทรศัพท์มือถือ และโน้ตบุค ยังคงเป็นอุปกรณ์หลัก 2 ลำดับแรกของทั้ง 2 กรณี ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ในการจูงใจให้นักศึกษานำเทคโนโลยีใกล้ตัวมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ในอนาคต

บทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์

จากการผลการศึกษาที่พบว่าบทบาทการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาบนเฟสบุคนั้น มีอิทธิพลทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตและยังคงถูกนำมาใช้ในการอ้างอิงอยู่เสมอ ที่กล่าวว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอน/การให้คำปรึกษา มีความเชื่อมโยงในทางบวกกับการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน โดยครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกสุดในการสร้างแรงจูงใจและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Mccombs & Whisler, 1997 ถูกกล่าวถึงใน McCombs 2000)

นอกจากนี้เมื่อพิจารณา ตัวชี้วัดรายข้อแล้วพบว่า บทบาทของอาจารย์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจมากที่สุดคือ การที่อาจารย์สามารถใช้เฟสบุคเพื่อตอบสนองต่อนักศึกษาได้ตลอดเวลา ($\bar{x} = 4.16$, SD .776) ซึ่ง

สอดคล้องกับตัวชี้วัดในด้านการรับรู้ประโยชน์ของ การใช้งานเฟสบุคเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เช่นกัน ขณะที่บทบาทในการให้คำปรึกษาในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านการเรียนรู้ผ่านเฟสบุค ซึ่งเป็น ตัวชี้วัดใหม่ที่ผู้วิจัยทดลองเพิ่มเติมเข้ามาใน การศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาก็เห็นว่ามีสำคัญต่อ การสร้างแรงจูงใจเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะมีกลุ่ม ตัวอย่างเพียง 86 คน ที่เคยขอคำแนะนำในเรื่องนี้ จากอาจารย์ ซึ่งเมื่อสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม จากกลุ่มตัวอย่างพบว่า การที่นักศึกษามีปัญหาต่าง ๆ นั้น ย่อมมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ทั้งในและ นอกห้องเรียน เช่น ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้าน เวลา หรือสุขภาพ เป็นต้น

ดังนั้น หากสามารถแก้ไขปัญหเหล่านี้ได้ ก็ อาจทำให้ตัวนักศึกษามีความจดจ่อกับการสร้าง แรงจูงใจในการเรียนรู้ของตนได้มากขึ้น แต่อย่างไร ก็ ตาม การที่นักศึกษาจะปรึกษาในเรื่องส่วนตัวกับ อาจารย์ได้นั้น นักศึกษาและอาจารย์จะต้องมี ความสัมพันธ์ต่อกันในระดับหนึ่ง ที่นักศึกษาจะมีทั้ง ความเชื่อมั่นในตัวอาจารย์อย่างเพียงพอ ซึ่งเป็น หน้าที่ของอาจารย์อีกเช่นกันที่ควรจะต้องเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน

ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษา

จากผลการศึกษานั้นพบว่า ปฏิสัมพันธ์ที่ เกิดขึ้นบนเฟสบุคโดยนักศึกษาเป็นปัจจัยที่สามารถ ใช้พยากรณ์แรงจูงใจในการเรียนรู้ได้มากที่สุดเมื่อ เทียบกับอีก 2 ปัจจัยที่เหลือ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง กันจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับการใช้งาน เฟสบุคเพื่อการศึกษา (Arteaga Sánchez, Cortijo and Javed 2014) และเมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วย กันเองทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และเรื่อง อื่น ๆ นั้น มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.93 – 3.97

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทั้งตัวนักศึกษาและ

อาจารย์พบว่า เชื่อมโยงกับเครื่องมือการเรียนรู้ นั่น คือ เฟสบุค ทำให้สามารถสรุปบทเรียนได้ในเบื้องต้น ว่า บทบาทของอาจารย์อีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ นอกเหนือการสนับสนุนการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาแต่ละคนโดยตรงแล้ว อาจารย์ควรมี บทบาทเป็นผู้สนับสนุนให้นักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกันทั้งในห้องเรียน และผ่านเครื่องมืออย่าง เฟสบุคด้วย โดยอาจดำเนินการทั้งในทางตรงเช่น การตั้งกลุ่มการเรียนรู้บนเฟสบุค และสร้างโจทย์หรือ กิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีอาจารย์เป็นผู้ คอยกระตุ้น ให้คำแนะนำ และสังเกตการณ์ หรืออาจ ทำได้ในทางอ้อม เช่นการให้คำแนะนำในการใช้งาน เฟสบุค กำหนดโจทย์ แล้วมอบหมายให้นักศึกษาไป มีกิจกรรมร่วมกันเอง ซึ่งบทบาทของอาจารย์เช่นนี้ ควรได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคตว่า จะสามารถ เป็นตัวกลางที่จะทำให้ปฏิบัติสัมพันธ์ของนักศึกษา เพิ่มขึ้น และจะส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ เช่นกันหรือไม่

การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุค เพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษา

ประโยชน์ของเฟสบุคในการสนับสนุนการ เรียนรู้ที่เกิดขึ้นและนักศึกษารับรู้ได้มากที่สุดก็คือ การที่เฟสบุคช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ($\bar{x} = 4.15$, SD .749) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการใช้งาน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้งานเฟสบุคเพื่อดาวน โหลดเอกสารประกอบการสอนจำนวน 261 คนจาก 299 คน

ทั้งนี้เมื่อสอบถามพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่าง เพิ่มเติม พบว่าการดาวนโหลดเอกสารการเรียนรู้ นั้น เกิดจากการที่อาจารย์ประจำวิชา ได้นำเอกสารการ เรียนรู้ที่อยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ ไป จัดเก็บไว้ในแหล่งออนไลน์ทั้งตัวเฟสบุค และหรือ แหล่งอื่น ๆ แล้วแจ้งให้นักศึกษาเข้าไปดาวนโหลด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็มองว่าเป็นวิธีการที่ทำให้นักศึกษา สามารถเข้าถึงเอกสารประกอบการสอนได้โดย

ง่ายตาย ไม่ต้องกังวลว่าเอกสารประกอบการสอนจะหายเช่นเดียวกับกรณีที่เป็นกระดาษ และสามารถส่งต่อไปให้เพื่อน ๆ ได้อย่างง่ายดาย แม้ว่าบางครั้ง การค้นหาเอกสารประกอบการสอนย้อนหลังยังทำได้ไม่สะดวกเท่าไรนัก

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า การดำเนินการในลักษณะนี้นั้น จะเห็นได้ว่า ผู้สอน หรือ อาจารย์ยังคงมีบทบาททางอ้อมอยู่พอสมควร เนื่องจากเป็นผู้ที่เลือกใช้เฟสบุ๊คให้เป็นช่องทางหลัก และมอบหมาย หรือชักจูงให้นักศึกษาหรือกลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้งาน ซึ่งในอนาคตนั้น ควรทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของ อาจารย์ และการรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเฟสบุ๊คของนักศึกษา ซึ่งหากมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ในประเด็นนี้ได้ชัดเจนแล้ว อาจนำไปสู่การพัฒนา หรือปรับบทบาทในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของอาจารย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา

ผลการศึกษานี้พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของศึกษานั้นไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา (Lau and Lam 2012) โดยผู้วิจัยสันนิษฐานว่า น่าจะเกิดจากการที่เฟสบุ๊คนั้นไม่ใช่เครื่องมือด้านสังคมออนไลน์ที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างน่าจะมีความคุ้นเคยกับการใช้งานฟังก์ชันต่าง ๆ ของเฟสบุ๊คอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 70 มีการใช้งานเฟสบุ๊คในกรณีทั่ว ๆ ไป มากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน ประกอบกับกิจกรรมในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้นั้น เป็นเพียงการประยุกต์ฟังก์ชันปกติของเฟสบุ๊คมาใช้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างจึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้ความพยายามในการเรียนรู้หรือทำความเข้าใจในรูปแบบการทำงานของเครื่องมือแต่อย่างใด

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟสบุ๊คสำหรับสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา และ
- 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการใช้เฟสบุ๊ค ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 21.1 ใช้เวลาระหว่าง 30 นาที – 1 ชั่วโมงต่อวัน ในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้ โดยอุปกรณ์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 คือ โน้ตบุ๊ค โดยกิจกรรม 3 ลำดับแรกที่มีการใช้งาน เรียงตามลำดับได้แก่ 1) การใช้เฟสบุ๊คในการดาวน์โหลดเอกสารประกอบการสอน 2) การใช้เฟสบุ๊คในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกับเพื่อน หรืออาจารย์ และ 3) การใช้เฟสบุ๊คในการสอบถามข่าวสาร / ข่าวประกาศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของวิชา ในส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษานบนเฟสบุ๊ค, ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเฟสบุ๊คโดยนักศึกษา และการรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษา ล้วนมีอิทธิพลทางบวกต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ทั้งสิ้น ยกเว้นแต่ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานเฟสบุ๊คเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่มีผลแต่อย่างใด ซึ่งในอนาคตหากมีการเกิดขึ้นของสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใหม่ อาจนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ของนักศึกษา อีกทั้ง ยังควรทำการศึกษาเพิ่มเติมให้เห็นถึงบทบาทร่วมกันของทั้งอาจารย์และนักศึกษาในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ทั้งเฟสบุ๊ค และอื่น ๆ ในมุมมองต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้เกิด การนำไป ประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รายการอ้างอิง

- Arteaga Sánchez, R., Cortijo, V. and Javed, U. (2014). "Students' perceptions of Facebook for academic purposes". **Computers & Education** 70: pp. 138-149.
- Bower, B.L. (2001). "Distance Education: Facing the Faculty Challenge". **Online Journal of Distance Learning Administration** 4.
- Davis, F.D., Bagozzi, R.P. and Warshaw, P.R. (1989). "User Acceptance of Computer Technology: A Comparison of Two Theoretical Models". **MANAGEMENT SCIENCE** 35: pp. 982-1003.
- Jong, B.-S., Lai, C.-H., Hsia, Y.-T., Lin, T.-W. and Liao, Y.-S. (2014). "An exploration of the potential educational value of Facebook". **Computers in Human Behavior** 32: pp. 201-211.
- Lam, L. (2012). "An Innovative Research on the usage of Facebook in the Higher Education context of Hong Kong". **The Electronic Journal of e-Learning** 10: pp. 10.
- Lau, N.-S. and Lam, L. (2012). "An Investigation of the Determinants Influencing Student Learning Motivation via Facebook Private Group in Teaching and Learning". S. S. Cheung, J. Fong, L.-F. Kwok, K. Li and R. Kwan. **Hybrid Learning** 35-44, Springer Berlin Heidelberg.
- Mazer, J.P., Murphy, R.E. and Simonds, C.J. (2007). "I'll See You On "Facebook": The Effects of Computer-Mediated Teacher Self-Disclosure on Student Motivation, Affective Learning, and Classroom Climate". **Communication Education** 56: pp. 1-17.
- Mazman, S.G. and Usluel, Y.K. (2010). "Modeling educational usage of Facebook". **Computers & Education** 55: pp. 444-453.
- Mazza, R. and Dimitrova, V. (2004). "Visualising student tracking data to support instructors in web-based distance education". **Proceedings of the 13th international World Wide Web conference on Alternate track papers & posters**. New York, NY, USA, ACM: 154-161.
- McCombs, B. (2000). "Reducing the achievement GAP". **Society** 37: pp. 29-36.
- Nunnally, J. (1978). **Psychometric Theory**. New York, McGraw-Hill.
- Pérez, T., Araiza, M.D.J. and Doerfer, C. (2013). "Using Facebook for Learning: A Case Study on the Perception of Students in Higher Education". **Procedia - Social and Behavioral Sciences** 106: pp. 3259-3267.
- Sedghi, A. (2014). "Facebook: 10 years of social networking, in numbers". **The guardian datablog facts are sacred** <http://www.theguardian.com/news/datablog/2014/feb/04/facebook-in-numbers-statistics> 2014.
- Special, W.P. and Li-Barber, K.T. (2012). "Self-disclosure and student satisfaction with Facebook". **Comput. Hum. Behav.** 28: pp. 624-630.
- Sun, P.-C., Tsai, R.J., Finger, G., Chen, Y.-Y. and Yeh, D. (2008). "What drives a successful e-Learning? An empirical investigation of the critical factors influencing learner satisfaction". **Computers & Education** 50: pp. 1183-1202.
- Ventura, R. and Quero, M.J. (2013). "Using Facebook in University Teaching: A Practical Case Study". **Procedia - Social and Behavioral Sciences** 83: pp. 1032-1038.
- Williams, J.C., Susan J. (2009). "Using Web 2.0 to Support the Active Learning Experience". **Journal of Information Systems Education** 20: pp. 11.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). **การวิเคราะห์สถิติ :สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาพีพี ลาเต๊ะ และคณะ (2555). "ทัศนคติที่มีผลต่อการใช้ Facebook ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา". **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี** 23: หน้า 18.